

הלכות שבת סימן שכ

קמ"ד באר הגור

ל"ה * (ח) וצמקום שנהגו (ג) לשמוע איזה פירות נשחטו מימיו מחמת למלא או העטוג * (ז) דיט כותמים ורמונים
 אכל אם נהגו לשחטו לרפואה לבדו אין לחוש (ז"י) וכל זם דוקא לשחטו אסור אכל (י) מותר למנוץ בפיו
 מן הטעמים המשקה שנהגו (יא) וכ"ס בשאר (ד) דברים (ז"י) בשם (ז"ל) ויש (ה) אוסרין למנוץ בפיה מענבים
 (יב) וכיוצא בשם (הגה"מ פכ"ח) : ב' יוחים וענבים (ג) * שנתרסקו מע"ש * משקין היוצאין מהם

באר היטב

למחק הפרי אכל למימיהם אסור וכמ"ס ס"ז וכ"כ הסמ"ק וכן
 נוהגין העולם עכ"ל וכתב המ"א גדולי היבול דנהגו נהוג מ"מ
 ג"ל היבול דאינו סוחטו אלא לעכל בו המחלל שרי דלא מיקרי משקה
 כמ"ס ז"י ע"ט : (ד) דברים . כגון הניתן בשר במרק או פת ביין
 ומונץ אותו : (ה) אוסרין . אפי' בשאר דברים ז"י הג"מ ר"א .

באר הלבנה

לשם משקה אין לו לחוש לדעת המחמירין מלד שנין דידחלי הם לגביהו
 וגם דלפסק דלי מירוצא דרב פפא גס ר"י והתוספות מודים וכמו שכתבו
 בספיקים אם לא במקום שנהגו להחמיר כשיטת רש"י ושיעורו אין להקל
 בזה וכמ"ס המ"א בסוף סק"א * ובמקום שנהגו וכו' . שייך נמי שכתבו
 בשם המ"א דדוקא כעין שאם היה לכל סעודה וכו' אכל בלא"ה אמריק
 דענה דעתם והיינו אפילו בזה המקום גופא לפי מה שסובר התוספות וכן
 שכתב במה"ס אכן עיקר דינא דמ"א אינו כבוד דלפסק דליי המסמקין
 דלחשיבניהו מן לא לריבין לכו"ג גם להתוספות שוב מלחצי בתחילת הפקל
 שהקדם זה והף שיישבו ק"מ מ"מ אין מוכרח כלל לדינא ובפסק של מקורו
 של המ"א הוא מדברי התוספות והענין שכתבו הרשב"א ורבינו א"ר על
 ה"ה דעריבא אחרא מוכח דלא פ"ל דכדרי התוספות ולכ"ז כ"ז מע"א
 הרמ"ס שכתב דעמאל דתותים ורמונים פוזיל ומקלח בני אדם פוחטים
 אותם כותים וענבים משמע דמטעם זה נלחוד י"א לאסור בכל מקום והיינו
 כיון שכול חשני וסחטין לאם משקה ועכ"פ בזה המקום שנהגו לחטט כולרי
 אין להקל בכל גווני וכן משמע מחמת המ"א כנע"ד : * דינו כותמים
 ורמונים . ולפינן תפוחים משמע מכ"ז ד"כ דיט כמותים משום דיש מקומות
 שפוחטין אותם למשקה אכל מביאור הגר"א משמע דש"ל דתפוחים דמי לשאר
 פירות [אך דכדרי שם ק"מ מקובי כהנה דהר"ה שכתב כד"י לדבריו מע"ג
 דף מ' דיתח"א שם דכ"י חש כמניו והביאור לו יין תפוחים של איי של פ'
 שנה ובהו ומרפא שוד איתח"א שם כד"י אחד שז"ו לו ג' מלות גרבי ין
 של יין תפוחים דאלמא דמכבני היה לשחטו תפוחים הרבה ונקט רמונים
 וכו' תפוחים ע"פ כד"י אותם רחיש גופא כתיב הגר"א להיסק שהביא רחיש
 דלרפואה לא נקרא משקה מדלא הכירו תפוחים [לאסור פחות] אפי' ש
 שהיה בימיהם יין תפוחים לרפואה כמ"ס כ"ג ע"כ משמע דש"ל דיהו כ"י
 היה נעשה רק לרפואה ומי"ל לומר כן דרי מאוס שהיה טוב לרפואה הכבד
 ולמר עשה רק לרפואה דדוקא גדול הוא דג' מלות גרבי יין יהיו נעשים
 רק לרפואה ולפי' וכן הט"ו כספ"ה פ"ל דדמי לשאר פירות ועטמו משום
 דבמדינתו אין בשמע שיבו עושין יין תפוחים בשום מקום דאלו היו עושין במדינה אחרת
 כד"י מותר שיבו עושין יין תפוחים בשום מקום דאלו היו עושין במדינה אחרת
 כד"י פ"ש וכן מלמד במחבר דכדרי דכ"י הט"ו ועיין בסמ"ג אכל
 המ"א כתב דכדריים שהמנהג גלדין אשכנזי לפלגות מהם כמותות לאלפים
 לפתקא ולאו היו בשאר מדינות תפוחים לרוב כמו בהם היו ג"כ עושין מן
 משקה ולכן אסור לפתקן עכ"ד וכן נראה דאין להקל בזה בזמננו כיון שהמנהג
 לפתקן וכמו שהחמיר המ"א לענין אגסיים וגם הט"ו היה מודה אם היה
 רחוק כן בזה : * שנתרסקו . כבוד כתב שנתרסקו יפה וכוונתו דענין
 שהיה נדון היטב וכמו שכתב בפלגו לעיל בסמ"ג ר"כ והמחבר כבוס
 השמע תיבת יפה דלילי לשיטתו שם דש"ל דלפילו גמחבר דייק מותר
 שמשקין היוצאין וכמו שכתב הגר"א והח"א שם [בתוספת הפלגה כד"י על
 שצ"ע] ומפני זה השמיע ג"כ באר"ש מה שהביא הפיר בשם כד"י לענין
 נגיפת טעופתין אותם בתקלות דבע"ה כתב שם זה לשיטתו דלומר כד"י
 לכו"ג כ"ז שמוחבר דייק ע"פ כד"י דכדרי דאין להחמיר כד"י כ"ז
 כהנהג לעיל בסמ"ג ר"כ כהנהג ע"פ כד"י דאין להחמיר כד"י כ"ז
 שמוחבר דייק וכשיטת הטור ופכ"ח : * משקין היוצאין מהן מותרים . וכ"ס
 מלות

(ג) לשחטו . עמ"א שהעלה דוקא בענין שאם היה לכל העולם פירות
 הרבה כאלו היו פוחטין אותן אכל בלא"ה אפי' בחד מקום אמרי'
 בעלה דעתו וא"כ הני אגסיים שקורין בערני"ם בלא"ה אסור לפתקן
 משני שבמדינות אשכנז נהגו לפתקן למשקה ואפשר שאם היה לכל
 העולם הרבה היו ג"כ פוחטין . והבי"ח כתב שאסור לשחטו אלא

משנה ברורה

(ח) וצמקום שנהגו וכו' . משמע דבלאות מקום אסור ובשאר מקומות
 שרי (ח) אך אם דרך הלוהין המשקה של הפירות ממקום למקום
 אסור בכל העולם וכ"ל הוא לדעת הרמ"א אכל המ"א האריך
 בענין זה ומסקנתו דאם גודע לנו שבאיזה מקום נהגו לשחטו למשקה
 ואפי' הנהגים בזה הוא רק מקלח בני אדם מחמת שיש להם פירות
 הרבה ולא פיר עשה מהמת זה לשחטו בכל מקום וכן כתבו
 כמה אחרונים . עוד כתב המ"א דדוקא בענין שאם היה לכל העולם
 פירות הרבה כאלו היו פוחטין אותם אכל בלא"ה אמריק דענה
 דעתם ועיין בפכ"ח מה שכתבנו בזה (ט) והג"ה אגסיים שקורין בערני"ם
 בלא"ה אשכנז אסור לפתקן משני שבמדינות אשכנז נהגו לפתקן למשקה
 ואפשר שאם היה לכל העולם הרבה היו ג"כ פוחטין אכל הפירות
 שאין הדרך כלל לפתקן בשום מקום מותר לפתקן אפילו למשקה
 וכ"ל ודעת הג"ה שאסור לשחטו שום פרי אלא אם כוונתו רק
 למחק הפרי אכל למימיו אסור וכתב שכן המנהג ועיין בפכ"ח
 שכד"ר דמדינא אין להחמיר בזה אם לא במקום שנהגו להחמיר
 אין להקל וכן דעת המ"א וכמה אחרונים (י) ואפילו במקום שנהגו
 להחמיר בשאר פירות היינו דוקא כשסוחטו לשם משקה אכל
 כשסוחטו בקטרה לעכל בו המחלל שרי דלא מיקרי משקה בזה
 (יא) וכיוצאם וענבים אסור אף בצלופן זה : (ב) דינו כמותים
 ורמונים . ותפוחים כהיום (יב) ג"כ דינו כמותים ורמונים דיש
 מקומות שנהגו לשחטו מהם הרבה (ג) אך אם התפוח מנובל
 ושחטו שילא ממנו שרי דלא חושב כל האוכל ממנו : (ד) מותר
 למנוץ וכו' . מטעם דאין דרך פחיתים בפיו וכל דבר שאין דרכו בכל לא
 גזרו בו (יד) ואפי"ג דלמחר לניוק מהמנהג אפילו בפיו כמו שמוכח
 לקמן סימן שכ"ח ס"ג החס יניקה מן הכהמה אינו שינוי גמור [דרך
 כל בע"ח לניוק] אכל הכא דאין דרך פחיתים כלל בצלופן זה לא גזרו :
 (יא) וכ"ס בשאר דברים . כגון שנתן בשר במרק או פת ביין ומונץ
 אותם בלא"ה אין בפחיתתן משום חיוב חטאת דהם כמו כבשים
 ושלקות לקמן בס"ט (טו) וכן מותר לדשה וו למנוץ תותים ורמונים
 בפיו או קני יוקער : (יב) וכיוצא בהם . היינו אפילו שאר דברים
 המבוחרים למשל וטעם דשה וו דש"ל דלא גרע דבר זה מיונק
 מן הכהמה דגם שם הוא שינוי ואפי"ג אסור חכמים ועיין ב"ח
 שכתב דביתים וענבים שפחיתתן מדאורייתא הוכחו להחמיר מלמנוץ
 אפילו בפיו ככד"ר ראשונה ובשאר דברים אין להחמיר ומסתברא דלפילו
 ביתים וענבים אין להחמיר רק כשהוא דרך יניקה לבד דהיינו שמונץ
 אותם ואינו משחטם לחוד פיו אכל אם משחטם לחוד פיו ומונץ המשקה
 ומשליך הכרמלים לחוד לכ"ס דרך מחלל הוא וכן משמע (טו) מפכ"ג :
 (יג) שנתרסקו מע"ש . דכיון שנתרסקו יזוב המשקה מאלו
 (יד) ושוכ אין בזה חיוב חטאת אפילו אם יסחטו בידים ולכן לא

שער הציון

(ת) מ"א : (ט) מ"א : (י) מ"א : (יא) פמ"ג וספיק : (יב) מ"א וע' כה"ל : (יג) ע"ו : (יד) מ"א ופמ"ג : (טו) מ"א ופמ"ג : (טז) כמ"א אות ב' ;
 (יז) רש"י עמ"ח :